

mering als advocaat) maakt het overigens niet zinvol dit te betrekken op ere-advocaten.

Welke vorm van openbaarheid de stafhouder moet realiseren voor het tableau en de lijsten is niet gespecificeerd. Er is enkel bepaald dat zij “aangeplakt of bekendgemaakt” worden (art. 430.1.). Dat alles was geen probleem zolang er gedrukte bekendmaking via boeken plaatshad, die elke advocaat jaarlijks ontving. Daarin was de lijst van de ere-advocaten opgenomen. Bekendmaking door aanplakking is in de praktijk niet meer doenbaar in grote balies waar honderden advocaten zijn opgenomen op het tableau en de lijsten. Aan sommige balies zoals in Gent¹⁰⁴ en in Brussel¹⁰⁵ wordt in het huishoudelijk reglement van de balie gesteld dat die ‘aanplakking’ vervangen is door een ‘terinzagelegging’ op het secretariaat van de Orde. Een gedrukt jaarboek was het bekendmakingsmiddel bij uitstek. Dat laatste is nu dus een probleem omdat lang niet alle balies nog elk jaar een gedrukte versie uitbrengen van hun tableau en de lijsten bedoeld in artikel 430.1. De vraag rijst of de huidige situatie beantwoordt aan de wettelijke vereisten van aanplakking of bekendmaking.

Aan de verplichting voor de raad van de Orde om de lijst van de ere-advocaten achteraan op het tableau van de advocaten te plaatsen beantwoordt voor de ere-advocaat een recht om zijn naam op die lijst vermeld te weten.

De praktijk wijst evenwel uit – en de stafhouderenquête bevestigt – dat deze kenbaarheid van de lijst van ere-advocaten lang niet altijd voorhanden is.

---

104 Volledigheidshalve moet hieraan toegevoegd worden dat alle bewegingen aan de balie en bij de ere-advocaten opgenomen worden in het trimestrieel tijdschrift *Strop & Toga* van de Gentse balie. Dat tijdschrift, bestemd voor de balie, is via de website van de Orde te raadplegen (<http://www.balie-gent.be/nl/advocaten/magazines-rdpl>, 21 maart 2020) en ook op <https://henribaliemagazine.be/sites/default/files/2020-03/Tableau%202019%20-%202020%20%28def%29.pdf> (rdpl, 15 juni 2020).

105 Artikel BR NL 92 *Ten laatste op 1 december worden het Tableau en de voormelde lijsten* (die niet de lijst van ere-advocaten lijkt te omvatten) *door de Raad van de Orde opgesteld. Het Tableau van de Orde en de voormelde lijsten worden naar behoren bijgehouden en ter inzage bewaard op het secretariaat van de Orde, de bibliotheek en de vestiaire van de balie.*

66. Een ere-advocaat kan zoals een advocaat¹⁰⁶ **deel uitmaken van de Commissie voor financiële hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders**, bedoeld in artikel 30 van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen.¹⁰⁷ Opvallend daarbij is dat dit recht wordt toegekend aan de ere-advocaat. Wilde de wetgever het voordeel van balie-ervaring kunnen benutten in deze Commissie, dan had hij ook zonder meer een vereiste van 10 jaar anciënniteit aan de balie kunnen opleggen. Maar blijkbaar is hij ervan uitgegaan dat een ere-advocaat méér waarborgen biedt dan een gewezen advocaat met een balieanciënniteit van minstens 10 jaar. De wetgever is ervan uitgegaan dat de raden van de Ordes erop toezien dat de ere-advocaat bijzondere waarborgen biedt. Dat toezicht kan spelen in de fase van de toekenning van de machtiging maar ook nadien. Van een ere-advocaat – en dus ook van de instantie die tot titeldracht machtigt – wordt dus iets bijzonder verwacht. Dit doet de vraag rijzen of de lat niet te laag wordt gelegd bij het verlenen van machtiging tot het dragen van de titel van ere-advocaat aan elke gewezen advocaat met minstens 10 jaar tableau, voor zover tegen die toekenning geen bezwaar bestaat. En ook of er niet wat schort aan het toezicht op de naleving van de voorwaarden voor die titeldracht.

---

106 De voorzitter en de ondervoorzitters van de commissie zijn magistraten of eremagistraten. Ambtenaren en gepensioneerde ambtenaren van niveau A kunnen er ook deel van uitmaken, net zoals personen die voldoen aan de in het KB van 18 december 1986 gestelde eisen (ten minste vijf jaar nuttige professionele ervaring hebben inzake de beoordeling en begroting van ernstige lichamelijke of psychische schade van slachtoffers van misdrijven in een academische functie, in een medische functie, in een toegelaten verzekeringsonderneming, in een dienst van de Federale Overheidsdienst Justitie of in een door de bevoegde overheid erkende instelling voor algemeen welzijnswerk of geestelijke gezondheidszorg en houder zijn van een diploma of studiegetuigschrift uitgereikt door een universiteit of een daarmee gelijkgestelde instelling en de burgerlijke en politieke rechten genieten).

107 BS 6 augustus 1985.

3.8. De strafrechtelijke bescherming van de titel van ere-advocaat

67. Artikel 227ter Sw. bepaalt onder meer dat *hij die in het openbaar de titel van (...) ereadvocaat aanneemt zonder in het bezit te zijn van de in artikel 436 van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde machtiging, wordt gestraft met geldboete van tweehonderd euro tot duizend euro*. Eenzelfde bestraffing geldt voor wie onder dezelfde voorwaarden de titel van advocaat aanneemt. Beide titels krijgen dezelfde bescherming tegen misbruik, wat verrassend kan lijken. De bedoeling van de titelbescherming, ingevoerd in het Strafwetboek met de wet van 30 augustus 1913, is: *‘men wil beletten dat men zich de titel van advocaat toeëigene om indruk te maken op het publiek of om zich in dezes vertrouwen te dringen, en, waar men deze middelen aanwendt tot bereiking van dat doel, willen wij op die middelen, welke ook de wijze van verwezenlijking zij, eene straf stellen, om ’t even welke formules of benamingen worden gebezigd; de wet bedoelt ze alle: advocaat, advocaat-raadsman, (...), eere-advocaat, (...) enz.’*¹⁰⁸ De wetgever is er dus van uitgegaan dat misbruik van de titel ere-advocaat even misleidend is als onterecht gebruik van de titel advocaat, omdat zij allebei op gelijke voet misleidend werken.¹⁰⁹

68. Opdat er sprake zou zijn van strafbaar gebruik van de titel ere-advocaat is vereist (net zoals voor het strafbaar gebruik van de titel advocaat)¹¹⁰:

- de hoedanigheid van de dader is geen constitutief bestanddeel van het misdrijf. Het kan dus gepleegd worden door om het even welke persoon;
- het dragen van de titel van ere-advocaat moet onwettig zijn, en dus voortvloeien uit het ontbreken van de machtiging;
- de dader moet zichzelf de titel in het openbaar hebben toegeëigend.

108 Verslag, uitgebracht namens de commissie door de heer Theodoor, *Parl. St. Kamer*, nr. 274, vergadering van 29 mei 1913, 5.

109 Het weze evenwel herhaald dat deze wet niet de titel ‘ere-advocaat’ als dusdanig en de voorwaarden voor het gebruik ervan heeft ingevoerd. Zie hierover *supra*, nr. 9 en 10.

110 Zie ook *Parl. St. Kamer*, Doc 55 0417/001 (wetsvoorstel tot invoering van een nieuw Strafwetboek – Boek 1 en Boek 2), 628 e.v.

Het Hof van Cassatie heeft geoordeeld dat een bijzonder opzet vereist is (zodat een geschrapte advocaat die nog een identiteitskaart gebruikte met daarop als beroep advocaat niet zonder meer kon worden gestraft op grond van artikel 227ter).¹¹¹

---

111 Cass. 13 mei 1981, *Arr.Cass.* 1980-81, 1044, nr. 516; *Pas.* 1981, 1045, noot A.T.